

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Cenzurat de: Alexandru Herlea.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 20 Lei. Negyed évre — — — 5 Lei.
Fél évre — — — 10 „ Egyes szám ára — — — 50 bani
Nyilvántartás soronként 3 Lei.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.
Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez,
a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők.
Kéziratok nem adatkak vissza.
Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

A beszélő némák és az esperantó.

Irta: Ifj. Szántó Károly.

„Néma gyermeknek még az anyja sem érti meg a szavát” mondja a közmondás, amiből következik, hogy testvérei még inkább nem. A glóbuson élő összes népek gyermekei a Földnek s így testvérek is, de mert ahányféle nép, annyiféle a nyelv, ezek a testvérek a néma gyermek sorsára vannak kárhóztatva azzal a különbséggel, hogy anyjuk, a földrajzi és etnográfiai egységet képező hazájuk megérti őket, de a különböző néptestvérekkel való érintkezni akarásban beszélő-némákká válnak. Ezen a multakban úgy segítettek, hogy a népek igyekeztek egymás nyelvét megtanulni. Természetesen ez nehezen ment és megy ma is, hiszen az anyanyelven kívül még két-három nyelvet elsajátítani nem könnyű és sok időbe kerül. A letűnt korszakokban a francia, angol, német nyelv volt az, amelynek tudásával a nemzetközi érintkezés történt. Ma is e nyelvek tudásával még boldogulni lehet a Föld sok-sok részében, ámde az emberiség előrehaladása hova-tovább nagyobb és nagyobb tömegeket emel ki az analfabétaság sötétségéből, hova-tovább több és több alsóbbrendű, műveletlen nép lesz kulturtényezővé, a tudomány, a technikai vívmányok a Földön élő, előretörtető, haladni, fejlődni akaró népek érintkezési vágyait szükségletszerűen fejleszti s a vágy és törekvés arra nézve, hogy a Föld minden gyermeke megértse egymást, szóval és írásban gondolatait közvetlenül kicserélhesse, mindinkább nagyobb lesz.

Az angol, a francia, a német s más nagyobb nemzetek nyelvének elsajátítása szolgálta eddig e célt, ma már, részint a népek nemzeti öntudatra való ébredése, részint a nemzeti hiúság, de főleg a nyelvek megtanulásának nehézségei, valamint e nyelvek elsajátítására szükséges idő hosszúsága miatt mindinkább tért hódít az ezelőtt 35 évvel megszületett „Esperantó” világsegédnyelv, a melyet a 16 nyelvet beszélő dr. Zamenhof Lajos varsói szemorvos alapított meg s amelynek szótárát a világ minden népének — de főleg a latin és germán népnek — nyelvéből átvett legegyszerűbb, legrövidebb szavak képezik. Gramatikája pedig olyan egyszerű és logikus, hogy 6 hét alatt bárki megtanulhatja az „Esperantó” nyelvet.

Voltak a multakban s még ma is vannak olyanok, akik azt mondták, hogy egy nagy és művelt nemzetnek a nyelvével — milyen a német, angol, francia — a nemzetközi érintkezésben meg lehet élni. A más népek fejlődése és magasabb kulturára való jutása, valamint a viláfgorgalom ipari, kereskedelmi, gazdasági vonatkozásaiban leendő szélesbülése ezen állítást megdönti s most a világháboru után értékteleníti.

Vegyünk egy egyszerű példát s rögtön fel-

ismerjük az igazságot: Bukarestben korán reggel felszállok a Párisba menő Orient-express vonatba. Beszélék magyarul, románul, franciául, németül. Négy nyelvet. A kupében ül egy ur, aki megszólít, de nem értem meg. Az illető — amint később kiderült — beszél angolul, oroszul, kínaiul, olaszul, törökül, görögül és héberül. Hét nyelvet. Mi ketten összesen 11 első nyelven beszélünk, de egymást nem tudjuk megérteni. Mind a 11 nyelven megszólaltunk, de nem sikerült egyikben se beszédbe erednünk. E közben ki süt a nap, meleg lesz s én is, utitársam is leveti felöltőjét. Egy pillantást vetünk egymásra s mindketten felkacagunk: mindketlőnk kabátjának gombjukában ott szerénykedik az esperantisták jelvénye, az ötágú zöldcsillag e körfelirattal: „Esperantó” Lingvo internacia.

Mennyi időt kellett elpazarolnunk a 11 nyelv elsajátítására s még sem vehettük hasznát s ime a 6—8 heti szorgalmas tanulás után az „Esperantó” nyelv tudásával kedélyesen csevegünk.

Vannak, akik azt mondják: tanuljunk angolul, hiszen az angol világuralom és kereskedelem révén ez kell, hogy világnyelv legyen, ők vannak többségben. De mit szól ehhez Kína, amelynek 460 millió lakosa van s különösen mit fog szólni, ha majdan európai kulturával fog birni s ipara, kereskedelme versenyre kél az e téren ma vezető népekével? Hát a 100 milliós orosz nép nem éppen úgy követelheti nyelvének világnyelvvé való nyilvánítását?!

A Svájcban, Genfben székelő „Esperantó világszövetség”-nek, amelynek — vallás és nemzeti különbség nélkül — mindenki tagja lehet, valamint a föld minden országában, részében levő Esperantó-egyesületeknek, ugy szintén mindenik esperantistának az a célja, hogy az eljövendő korszakokban az emberiség egyeteme vallásra, nemzetre, színre, fajra való tekintet nélkül birja e bármelyik nép által is könnyen elsajátítható esperantó nyelvet, mert ez a megértés is szolgálni fogja a világ békés egyetértését, melyben a népek között fennálló kínai falakat nemcsak ipari, kereskedelmi, gazdasági, vallási, hanem az örök világbéke megteremtése terén is elfogja tüntetni.

A pár hónap előtt Tokióban megalakult a „Japán esperantó kereskedelmi egyesület”, melynek célja a világ minden népével felvenni az üzleti érintkezést és létesüléséről minden ország kereskedelmi- és iparkamaráit, egyesületeit s így a kolozsvári ipar- és kereskedelmi kamarát is értesítette. Ez az egyesület az eljövendő időkben az esperantó nyelv segítségével ép úgy elküldi kereskedelmi gőz- és léghajóit Párisba, Londonba, Newyorkba, mint ahogy a bukaresti, prágai, budapesti, kolozsvári mintavásáron is megjelenhetnek ma, ha az Esperantó nyelv használata már általánossá lett volna a világon.

Milyen szép és nemes dolog lesz majd,

ha mindenik nép, faj, a saját nyelve mellett, melyet fejleszteni, szebbé, hangzatosabbá tenni a fejlődés törvényei szerint is ösztönszerű kötelessége, egy olyan nyelvet is beszél, a mellyel a földtekén élő ember-testvéreivel gondolatait, eszméit közvetlenül kitudja cserélni!?

A háboru előtt Párisban tartatott egy esperantó világtörvényszabás, amelyen a világ minden részéből mintegy 5000 ember vett részt. Volt ott angol, német, francia, kínai, japán, görög, perzsa, indus, néger, magyar, román, orosz, szerb, török, amerikai, bur, horvát, olasz, spanyol, mór, bolgár, finn, lengyel, stb. stb., s mind okos, tanult, képzett egyének, orvosok, tudósok, kereskedők, iparosok, hivatalnokok, politikusok, gyárosok, gazdák, mindentéle foglalkozásúak, akik országonként sorba elmondták összejevetelük célját, akik mind lelkes hívei annak, amit itt kicsinyben — öt-ezer ember egymás megértésében — láttak, éreztek, de a mit az emberiség fejlődése, békéje, egyetértése s gazdasági megkönnyebbülése érdekében általánossá óhajtanak tenni.

A legtöbb esperantó egyesület és lap Angliában, Németországban, Franciaországban és Japánban van. S mit gondolunk, miért? Azért, mert e nagy népek, a világereskedelem urai éppen az „Esperantó” nyelv segítségével akarják továbbra is megtartani vezető szerepüket. A Wilson-i elvek a legkisebb néptörzsnek is nyelvében, fájában való továbbfejlődést biztosít s valamikor a kisebb népek érdekszövetsége, ép úgy mint régebben és ma a nagyoké, egy közös érintkezési nyelvet fognak választani s ez a választás, amint már az eddigi jelek is igazolják, csakis a gyorsan és könnyen elsajátítható esperantó nyelvre eshetik.

A háboru előtt az aviatikusok wieni kongresszusán az aviatika nyelvűl az esperantót jelölte ki. Azóta is hivatalos részről sok olyan fontos intézkedés történt, amelyek az esperantó mellett törtek lándzsát. Így a drezdai rendőrség a világ összes rendőrségeit megkereste az iránt, hogy az esperantó nyelvet a rendőrségi és detektív nemzetközi érintkezésben használják. Legújában a párisi kereskedelmi kamara elhatározta, hogy a kereskedelmi iskolákban kötelezővé tesz az esperantó nyelv tanítását. Ez irányu felhívást intézett a külföldi kamarákhoz. A csehszlovák miniszter elrendelte e nyelvnek a középiskolákban való tanítását. Svájcban már az elemi iskolákban is tanítják.

35 évvel ezelőtt indult hódító útjára az esperantó nyelv s ma már a világ minden nagyobb — sőt kisebb — városaiban működnek a Genfben székelő „Universala Esperanto-Asocio” fiókjai és tagjai. A bukaresti esperantó egyesület diszelnöke a néhai Károly király neje volt. Ez az egyesület ma is működik s nagy tevékenységet fejt ki a nyelv terjesztése érdekében. Erdélyben és Bánátban Marosvásárhelyen van az „Esperantó Centró”, amely nyelvtanítókat küld ki tanfolyamok rendezésére.

A napilapok naponként számolnak be az Esperantó nyelv térhódításairól s nincs megsze az az idő, amikor jól-rosszul, de mindenki beszélni fogja e nyelvet, amely lehetővé teszi, hogy a világ bármely népének fiaival közvetlenül érintkezzünk s azt is, hogy egyes országok esperantó ujságaiból közvetlenül, eredeti forrásból alkossunk képet az illető ország ipari, kereskedelmi, gazdasági és politikai helyzetéről. A tudnivágyás kielégíthetőségének minő prespekturája nyílik meg, ha például a Kinában megjelenő Esperantó nyelvű kinaiak által szerkesztett napilapot olvashatjuk, amely csak abban különbözik a kínai nyelven írt lapoktól, hogy esperantóul van írva. Egy nagy, világhírű gyár 20—30—50 nyelven kell hogy kiadja árjegyzékeit, ugyanennyi levelezőt kell hogy tartson, ha világcikkének piacot teremteni s azt megtartani akarja. Mennyi munka, költség és idő megtakarítás, hiszen a jövő kekeskedője, iparos nem lehet nyelvtudós, aki foglalkozása mellett annyi nyelvet tudjon elsajátítani, ahány féle nép fiaival áll üzleti összeköttetésben. Hát a nemzetközi vasuti forgalom nem kívánja-e meg, hogy az a vasuti alkalmazott, annyi országon keresztül rohogva, tudjon érintkezni mindenkiel?!

Megtanulhatunk angolul, németül, de mihelyt egy franciával, olasszal, göröggel kerülünk össze kárbavesztett a tudományunk. Az anyanyelv mellett az esperantót megtanulni s ez által a mindenkiel való érintkezési lehetőséget biztosítani, az esperantó célja. Aki akar, aki ráér, akinek idegen nyelvek iránt nagy érdeke van, aki a különböző nyelvek szépségeiben gyönyörködni akar és tud, aki felesleges idővel rendelkezik az tanuljon más nyelveket is, de a mindennapi megélhetésért lázason küzdő embertömegek azon felfogása, hogy „az idő pénz“ feltétlenül az esperantó világ segítő-nyelvet fogja favorizálni.

Nem igen akad ma már olyan bankár, gyáros, iparos, kereskedő, stb. aki a klasszikus ó-görög vagy latin nyelvet szükségből — még lelki szükséglet képen sem — tanulgatná. Az esperantó nyelv segítségével emberek ma-holnap megszűnnek beszélő némákká lenni s a a földön élő emberiség eddigi bábeli nyelvzavara nem fogja útját állni többet annak, hogy egymást mindenhol és mindenkor megértve, megismerve, megalapozza az összemberiség örök békéjét.

A világ az Esperantó nyelv általános elsajátításával egy olyan közös kincshez jut, amelynek értékét ma felbecsülni még megközelítően sem lehet.

Aki bármilyen kis mértékben is bekapcsolódik abba a nagy hálózatba, amelyet ma a drótos és dróttalan távirok, a repülőgépek, a telefonok, a gyorshajók, express vonatok, léghajók szönek nagyobbra és nagyobbra s amelyben az emberiség, a népek milliói a létért, megélhetésért való izgalmas, szellemi és fizikai erőt egyaránt igénylő hajszában e jelmonddal vesznek részt: az idő pénz, az megérti és megérzi az esperantó nyelv jelentőségét s értékelni tudja ezt, aki pedig levelezéseit ma is „Kátsa“ cigánnyal, utazásait „delizsánc“-okkal bonyolítja le s a világeseményeiről csak a „Lőcsei kalendárium“-ból értesül, az maradjon továbbra is azok táborában, akik az Esperantó nyelvről s ennek terjesztőiről gunyos, lekicsinylő kritikájukat hangoztatni sohasem mulasztják el.

Egy vigaszuk lehet s ez az, hogy a „beszélő“-némák társaságát ők fogják majd képviselni, hiszen szűkebb értelemben vett hazájukon kívül senki sem fogja megérteni őket.

„Kutya ugat, karaván halad“ s a tevékre

rakott drága portékák — sáfrány, a tea, keleti szőnyegek, esperantó nyelvtanok — a világ minden részébe eljutnak.

Ember! Megván neked adva, hogy: szabad légy; tanulj, ipart, kereskedelmet, gazdaságot, vagy más foglalkozást üzz, utazzál, világot, népeket láss, gőz- és léghajókon, repülőgépeken, expresvonatokon évekkal rövidítsd meg utadat s e közben azt ne akarnád, hogy a földön lakó többi embertársaidal eszmét cserélni, értekezni, tudj s magadat megértetni óhajtván az esperantó nyelv tanulására pár hetet szánj?!

A föld mindenik népe tud beszélni, de egymásra nézve — mert nem értik meg egymás szavát — némák. Ebből a némaságból az esperantó nyelv van hivatva kigyógyítani az emberiséget. Miért? Mert az esperantó egy műnyelv — egy műszer mint az óra, melyet mindenik nép fia használ és visel, — amely egyik nép hiúságát sem sérti, könnyen megtanulható s mentes minden politikai, faji, vallási vonatkozásoktól, amelyek — amint a lezajlott világháboru igazolta — ütköző pontokat képeznek a népek életében.

Az arab számokat átvette az egész emberiség, a latin betűk praktikussága is tért hódított, az ür-, hossz- és súlymérés ma már mindenütt a méter, liter és kilogram rendszerén épül fel, az egyöntetű pénzegység behozatala folyamatban, a vasuti vágányok szélessége majdnem mindenhol egyforma. Mindmegannyi bizonyosságai annak hogy az „idő pénz“ s annak is, hogy az el jövőendő világnézetnek szüksége van és lesz egy olyan könnyen megtanulható nyelvre is, a mellyel mindenki, mindenhol és mindenkor embertársaival szükségszerűen közvetlenül érintkezni tud.

Ez a nyelv ma az Esperantó (a valópük nem vált be), amely rövid 35 év alatt óriási tért hódított.

E nyelv elsajátítása kárba nem megy, hiszen ennek tudása már ma is olyan előnyöket biztosít számunkra, amelyekhez ma is csak több más (német, francia, olasz, angol) nyelv megtanulása révén juthatunk.

A népszövetség párisi ülésén szóba került, hogy melyik nyelv legyen a diplomácia nyelve. Az angol kiküldött az angolt — miután e nyelvet a világon legtöbben beszélik — kívánta. A kínai kiküldött reá mutatva arra, hogy a kínai nyelvet beszélik legtöbben, tiltakozott ez ellen, de ajánlotta az esperantót.

Az esperantisták hívei egyre gyarapodnak s miként egykor Galilei állította: És mégis mozog a föld, úgy hiszik, remélik és hirdetik ők is, hogy mégis győzni fog a Globuson élő népek közötti gyors érintkezést előmozdító világ kisegítő (segéd-)nyelv, az Esperantó nyelv. Ugy legyen!

— Az ügyvédi kamara új tisztikara. Az „Aradi Közlöny“ írja: A napokban tartotta az ügyvédi kamara tisztújítását. A szavazás a legnagyobb nyugalommal folyt le és az ülés végén a jelenlevők meglegedésére dr. Moldován Silvius törvényszéki elnök, kormánybiztos kihirdette a következő eredményt: Elnök dr. Marsieu Justin, alelnök dr. Velcsov Géza, ügyész dr. Petrutin Justin, pénztáros dr. Mandel Vilmos, jegyző dr. Schütz Henrik. Választmányi tagok: dr. Avramescu Vazul, dr. Ispravnic Sevér, dr. Iancu Cornél, dr. Papp Tódor, dr. Botiok Elek, dr. Párecz Béla, dr. Jegessy Károly, Péntes Ákos. Pótagok a következő ügyvédek lettek: dr. Hotorán Viktor, dr. Kell József, dr. Stoinescu Sándor, dr. Lukácsy Lipót.

A róm. kath. polgári iskola tanulmányi kirándulása.

A helybeli róm. kath. polgári iskola tanterülete P. Máthé Özséb vezetésével június hó 27-én szépen sikerült tanulmányi kirándulást rendezett az iskola növendékeivel a történelmi nevezetességű Vajdahunyadra és természeti szépségekben gazdag vidékére.

Gyönyörű verőfényes délelőtt indult el a 24 tagból álló lelkes kis csapat és rövid két órai utazás után érkezett meg Vajdahunyadra. A jó étvággal elköltött ebéd után a vár megtekintése volt kirándulásunk első pontja, ahol P. Béres Geudenc theol. igazgató ismertette meg a növendékekkel a vár nevezetesebb részeit. Meghatott érdeklődéssel halhattuk minden szavát, mintegy magunk elé képzeltek, azt a fényt és pompát, amint ezen falak hajdan magukba zártak, s dacolva az idők viszontagságaival még ma is élénken bizonyítják azt. Az idő rövidsége miatt bucsut vettünk a gyönyörű helytől, sietve mentünk a Vajdahunyad—Gyalár között közlekedő bányavasut állomására, s a részünkre fenntartott kocsiban indultunk a természeti szépségekben párájt vakító völgyön fel egészen Retyisora állomásáig. Tervünk volt Gyalárig felmenni, de a vasuti közlekedés miatt, csak Retyisoraig mehettünk, hol csak rövid negyedóra időt töltve, indultunk vissza, Vajdahunyadra magunkkal hozva feledhetetlen képét a látott csodás szépségű vidéknek.

Estefelé érkezünk vissza, megnéztük még a Ferencrendiek gyönyörű templomát, a theologiai épületét, iskoláját s késő este lett mire a szállóba érkezünk, ahol kitűnő cigányzene mellett töltöttük el vacsoránkat.

Másnap szentmisét hallgattunk, amelynek ünnepélyességét P. Weldin Konstantin klasszikus orgonajátéka és szép éneke nagyban emelte. Délelőtt folyamán a vasgyár megtekintése volt programmunk főcélja, Birtler Károly szives kalauzolása mellett sikerült is megtekinteni az éppen üzemben levő pörkölköt, adagolót, műhelyeket, vasolvasztót, csodálkozva szemléltük a technika legmodernebb eszközeivel felszerelt hatalmas gyártelepet. Onnan a vasgyári laboratóriumba mentünk a vasgyár vegyész-mérnökke érdekes vegytani és fizikai kísérleteket mutatott be a növendékeknek.

Végül a várost néztük meg, még egy órai szabadidőnkelt eltölteni akarván felmentünk a várba ujjalag gyönyörködve a várban és az onnan látható kilátás szépségeiben. Délben a Strauss-szállóban elköltött kitűnő ebéd után e kellemesen eltöltött kirándulás emlékeivel indultunk hazafelé.

Nem mulaszthatjuk el köszönetünket kifejezni P. Lokody Gergely és P. Máthé Özsébnek, akik lehetővé tették a növendékeknek ezen hasznos és kellemes kirándulást.

A—a.

A hunyadmegyei magyarság szervezkedése.

Megalakult a „Magyar Szövetség“ hunyadmegyei tagozata.

Hunyadmegye magyarsága f. év június hó 29-én d. u. 4 órakor Déván a Magyar Kaszinóban Hollaky Imre elnökle alatt tartotta meg szervezkedő gyűlését. A gyűlésre való meghívó így szólt:

Felhívás!

A „Magyar Szövetség“ kolozsvári előkészítő bizottságától érkezett felhívás alapján elérkezettnek látjuk az időt arra, hogy a „Ma-

gyar Szövetség" hunyadmegyei tagozatát megalakítsuk.

E célból és a Kolozsvárt 1921. július első napjaiban tartandó alakuló gyűlésen való képviseltetés céljából e hó 29-én d. u. 4 órakor a Dévai Magyar Kaszinó helyiségeiben a hatóság tudomásával gyűlést tartunk.

Ezuton felkérjük Hunyadvármegye magyar közönségét, hogy a célból a kitűzött helyen és időben megjelenjék.

Ha a költséges utazás egyeseket a megjelenésben akadályhoz, arra kérjük az érdekelteket, hogy vidékenkint legalább kiküldötteik útján magukat képviseltesék.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.

2. A „Magyar Szövetség” hunyadmegyei tagozatának megalakítása és a tisztikat megválasztása.

3. Megbizottak megválasztása a kolozsvári központi gyűlésre.

Déva, 1921. június 22.

A megyei magyarság 1920. május 30-án választott végreh. biz. megbízásából.

Hollaky Imre.

E meghívó csak a Déván megjelenő „Hunyadvármegye” és „Déva és Vidéke” lap útján lett közzétéve és pedig június 26-án s így a messzibb fekvő vidékek alig értesülhettek a gyűlésről, nem hogy gyűlést tarthattak volna, amelyen a megyei tagozatba a kiküldöttjeiket megválaszthatták volna. Ennek dacára szép számban jelentek meg az érdekeltek, akik áthatva az ügy fontosságától, siettek az új zászló alá sorakozni. Déva város után Szászváros volt legnagyobb számban képviselve. A gyűlés lefolyásáról a következőkben számolunk be:

A gyűlést Hollaky Imre volt képviselő, a gyülekezeti elnöke nyitotta meg. Rövid, de meglehetősen szavakban üdvözölve a megjelenteket, ismertette a gyűlés és szervezkedés céljait. A „Magyar Szövetség” — úgy mond — nem különleges privilégiumokért, hanem a minket, magyarokat megillető, törvénybe iktatott jogok tiszteletben tartásáért fog küzdeni. A hunyadmegyei tagozat a vármegyei magyarság ügyeinek vezetését, érdekeinek megvédését és képviseltetését lesz hivatva szolgálni, különösen szemelődve tartva a magyarság gazdasági és kulturális fejlődésének biztosítását s e mellett ápolni az itt együtt élő, egymásra utalt nemzetek közti békés egyetértést. Szavait helyeslés és éljenzés követte.

Székely Mózes és dr. Horváth Dezső felszólalásai után megejtetett a választás. A gyűlés a végrehajtó bizottság által javaslatba hozottakat s felsoroltakat egyhangulag megválasztotta. Ezek szerint a „Magyar Szövetség” hunyadmegyei tagozatának elnöke Hollaky Imre lett. Társelnökök: Székely Mózes, Cs. Lázár László, titkár Meskó Miklós, jegyző dr. Schuller Frigyes. A hunyadmegyei választmány tagjai a következők lettek. Kovács Lajos, Bródy Albert, Folthy Nándor, dr. Veress Jenő, Goró Ferenc, Bágya Iván, id. Buda Béla, Kadlik István, Benkő János, Botha Sándor, Molnár Lajos, Csulay Lajos, Sándor Sándor, Apáthy Árpád, Fekete Károly, dr. Balogh János, dr. Kristóf György, Török Bálint, Bede Sándor, Benkő Lajos, Pietsch Béla, Fáy Kálmán, Grosse Károly. A gyűlés, tekintettel arra, hogy a megyei végrehajtó bizottság az idő rövidsége miatt eltekintett attól, hogy a megyei tagozatba kiküldendőket községenként — és pedig minden ezer lélek után 2—3 tagot — megválasszák s megbízó levelekkel ellássák, felhatalmazta a választmányt, hogy önmagát kiegészíthesse.

A „Magyar Szövetség” f. hó 6-án Kolozs-

várt megtartandó alakuló közgyűlésére kiküldöttükül a következők választották meg:

Hollaky Imre, dr. Apáthy Árpád, Göllner Károly, Csulay Lajos, dr. Meskó Miklós, Naláczy Géza, Dolcsig János, dr. Sándor Sándor, Ujváry Jenő, Horváth Kamilló, László János, Cs. Lázár László, dr. Görög Ferenc, Csűrös Pál, dr. Balogh János, Benkő Lajos.

Végül Hollaky Imre elnök megköszönve a megjelentek érdeklődését, ügybuzgóságát, az ünnepi hangulatban lefolyt gyűlést bezárta.

Hisszük, hogy vármegyénk magyarságának e gyűlésén megválasztott képviselői becsületes magyar lélekkel, hiven és önzetlenül fogják vállalt kötelességüket teljesíteni, mi pedig igérjük, hogy nehéz és felelősségteljes munkájukban — mindannyian egyetértve — hűen fogjuk támogatni őket.

Isten áldása kísérje munkájukat!

Ifj. Szántó Károly.

NAPI HIREK.

— **Uj igazgató.** Az Urikány-Zsilvölgyi rt. vállalatánál az igazgatói állást Frei Ferenc nyerte el, kinek működéséhez kitűnő szak-képzettségénél fogva nagy reményeket fűznek.

— **Házasság.** Kézdivásárhelyi Pap István múlt hó 18-án tartotta esküvőjét Kutasy Terike urleánnyal Budapesten, a Kálvin-téri ref. templomban.

— **Halálozások.** Zecha Nándor ny. kir. állami és városi állatorvos Déván, m. hó 17-én 73-ik évében, rövid szenvedés után elhunyt. Temetése m. hó 19-én volt az egész város osztatlan részvéte mellett. — Alsócsernátoni Beke Ferenc ny. törvényszéki irodaigazgató Déván, m. hó 19-én, életének 81-ik évében elhunyt. Temetése 21-én volt, mindenkinek őszinte részvéte mellett. — Chencsinsky Ödön dévai kéményseprő mester m. évi június hó 20-án életének 68-ik, boldog házasságának 20-ik évében rövid szenvedés után jobblétre szenderült. Temetése 22-én délután volt nagy részvét mellett.

— **Ünnepélyes Choral mise** volt m. hó 19-én a róm. kath. templomban. A zsufolásig megtelt templom közönsége a legnagyobb figyelemmel hallgatta végig a szent-ferenc-rendi papok quartettjét P. Kafka Szergiusz mesteri vezetésével. A tenor szólamot P. Szergiusz és Alfonz, a II. tenort P. Tarzicius és Domokos, a baritont P. Ózséb és Gelért, a basszust P. Konstantin és Gábor énekelték mindnyájan iskolázott hangvezetéssel és oly remek színezéssel, minő a székesegyházakban is ritkaság. A Kirie, Gloria, Sanctus és Benedictus-on kívül előadták még: Se nascens de dit fratribus és Ave maris stella klasszikus és kánonszerű darabokat; P. Alfonz gyönyörű szólóban énekelt O salutaris Hostia c. egyházi dalt. A szószékről P. Pátrik remek beszéde hangzott el ez ünnepélyes alkalommal. A közönség emelkedett hangulatban vett részt az istentiszteleten s fényes sikerű ünnepély varázsa alatt távozott.

— **Beiratkozás a ref. Kún-kollegium főgimnáziumába és felső kereskedelmi iskolájába.** Felekezeti főhatóságunk intézkedése folytán közöljük, hogy a ref. Kún-kollegium főgimnáziumában és felső kereskedelmi iskolájában az 1921.—22. iskolai évre való beiratkozások július hó 1-én kezdődnek s legkésőbb július hó 15-ig tartanak. Az iskolai díjak (tan-, internátus-, konviktusdíj) később lesznek megállapítva, de annyit közölhetünk, hogy a főhatóság értesítése szerint jóval alacsonyabbak lesznek az előző éviéknél. A beiratkozás alkalmával úgy a főgimnáziumban, mint a felső kereskedelmi iskolá-

ban künnlakó tanulók 200 leu, bennlakók 400 leu-t fizetnek, mely az iskolai díjakba beszámít. Midőn az érdekeltektől szülők figyelmét minderre felhívjuk, egyszersmind kérjük őket, hogy ezen értesítésünket ismerőseik között is terjesztieni sziveskedjenek. Az igazgatóság.

— **Pályázat a dévai városi mérnöki állásra.** A dévai városi tanács az üresedésben levő városi mérnöki állásra pályázatot hirdet. A pályázati kérvényt az összes okmányokkal felszerelve kell benyújtani. Ezek: a diploma (másolatban), születési bizonyítvány, orvosi igazolvány, erkölcsi bizonyítvány. Ezenkívül feltüntetendő a kérvényben az is, hogy az illető hány nyelvet beszél és ír. A pályázat a városi tanácshoz nyújtandók be f. évi július hó 20-ig. A városi mérnök az érvényben levő normák szerint a VIII—3. fizetési osztályba van sorozva.

— **Az egész magyarság szellemi életének jelentős eseménye** a „Napkelet” című kolozsvári folyóirat új vállalkozása. A kitért folyóirat, miután bekapcsolta Erdély valamennyi számottevő magyar íróját, most kilépett az erdélyi kereteiből és az egész magyar kultúrközösség egyetlen nagy szépirodalmi lapjává nőtte ki magát. Állandó szerződést kötött a legkiválóbb magyarországi, csehszlovákiai, jugoszláviai és bécsi magyar írók legjobbjával, Pozsonyban, Szabadkán és Bécsben szerkesztőseket és kiadóhivatalokat állított fel és ezzel szerves kapcsolatot teremtett különböző országokban élő magyar tömegek szellemi élete között. A „Napkelet július 1-i száma már ennek a korszakos változásnak a bélyegét viseli. Lényegesen megnövekedett formában és anyagban, tartalmilag pedig a legjobbat nyújtja, amit csak a magyar szellem legkitűnőbb munkásai termelnek. A számtalan jobbnál-jobb cikk, vers, novella, irodalmi, színházi, politikai és kulturális jegyzet mellett külön szennációja a számnak Balázs Béla „Isten tenyerén” című hatalmas új regénye, amelynek közlését ebben a számban kezdték meg, továbbá Szende Pálnak az októberi forradalmi pénzügyminiszternek cikke a gazdasági politikáról. Kivülük Barta Lajos, Füst Milán, Franyó Zoltán, Nyirő József, Tabéri Géza, Ligeti Ernő, Kádár Imre, Szentimrei Jenő, Molter Károly, Relle Pál, Uitz Béla, Mácza János, Bartalis János, Endre Károly, Kovács Kálmán, Mohácsi Jenő és Mnrányi Győző irtak az új számba, a melynek bolti ára változatlanul 6 leu maradt a roppant áldozatok dacára, amelybe a „Napkelet”-nek ez az átszervezése kerülhetett.

— **Uj cigaretták.** A bucarestii dohánymonopol-igazgatóság a belföldi cigarettagyártás hiányait időről-időre finomabb külföldi gyártmányok beszerzése útján igyekszik pótolni. A Belgiumból vásárolt Cavalla cigaretták után, amelyeket a közönség nem nagyon kedvelt, most hollandi gyártmányok jönnek majd általános forgalomba. A monopol-igazgatóság a legelső hollandi cigarettagyártól, a Hnifkar Hamers et Comp.-tól vásárolt nagyobb tétel cigarettát, amelyek épúgy, mint a „Cavalla”, minden trafikban kaphatók lesznek.

— **Mérnöki és építészeti iroda Szászvároson.** Az oly sokáig szünetelő, pangó építészeti ipar újabban sok helyen kezd életjellet adni magáról. Így Szászvároson is Bencze Bogdán okleveles mérnök, társulva Antoni Rudolf közismert építőmesterrel, egy mérnöki és építészeti irodát és építő vállalatot létesített, amely hivatva lesz a nálunk is nagy mértékben káros lakáshiányokon javítani. Az új és új városunkban mint a környéken egyetlen ilyen iroda hirdetések között levő ér-

tesítésére e helyen is felhívjuk a közönség figyelmét.

— **Felvétel a ref. Kún-kollegium főgimnáziumába és felső kereskedelmi iskolájába.** A ref. Kún-kollegium főgimnáziumában, felső kereskedelmi iskolájában valamint az ezekkel kapcsolatos fiu- és leány-internátusban július 1—15. napjain lesznek az 1921—22. tanévre szóló felvételek. Helybeliek személyesen, vidékiek levélben jelentkezhetnek. Az igazgatósághoz benyújtandó okmányok: a) keresztlevél, b) előző tanévi osztálybizonyítvány, c) újraoltási bizonyítvány. Biztosítékul künnlakók 100 L-t, bennlakók 200 L-t fizetnek. A felvétel ideje d. e. 11—12, d. u. 4—5 óra. A jelentkezés, a hely biztosítása végett, kötelező. Az igazgatóság.

ERZSÉBET MOZI.

Vasárnap, július hó 3-ikán:

LITTLE FOX.

Szenzációs amerikai történet 6 felvételben. Irta ifj. dr. Radó Antal.

Főszereplők: Bojda Juci, Hettyei Aranka Czartorijszky Mária, Lukács Pál, Mátray Vendrey, Dénes Oszkár.

— **Július hó elsejével** az eddigi különféle luxus-adókon kívül a színelőadások, hangversenyek s mindenféle mutatványok beléptidijaira további 12% rovatott ki az országos színházfenntartási alap javára, így hát ezentul a mozijegyek is, melyeknek eddigi alapára 4 Leu és illetékei 1 Leu volt, arányosan megdrágulnak és pedig az alapárhoz ezentul 1 Leu és 50 bani illeték számítandó, ilyenformán a végösszegben egy jegy ára 5 Leu 50 bani a számozott helyeken. A többi helyek árai is megfelelően módosulnak.

— **Tűz Kergesen.** Nagy tűz volt mult hó 18-án Kerges községben. A tűz kenyérsütésből keletkezett oly módon, hogy a kihűltnek hitt hamut egy asszony egy vesszőkassal borította be. A hamuban még parázs lévén, a kas, ettől pedig a ház tüzet fogott. Nemsokára a szomszédos házak is lángalobbantak s 31 ház égett teljesen porrá. A tüzet csak nagyon nehezen lehetett lokalizálni. Egyelőre még csak Kergesen égett le „csak“ 31 ház, de mi lesz majd, ha szárazabb, forróbb időben Szászvároson fog kigyulni erős szél mellett egy-két ház!?

— **A róm. kath. elemi iskola vizsgája.** Mult hó 26-án délután volt a róm. kath. elemi iskola évvégi vizsgája Csűrös Pálné v. áll. isk. igazgatónő, mint vendég és P. Lokody Gergely az iskola igazgatója elnöklése alatt a szülők és igen nagyszámu közönség érdeklődése mellett. A vizsgán megjelent Baicu Constantin kerületi tanfelügyelő is, aki szintén élénk érdeklődéssel hallgatta végig a gyermekek alapos és minden tekintetben kielégítő feleleteit. Meglepő volt az a határozottság, amivel a gyermekek a feltett kérdésekre bátran és értelmesen megfeleltek, általános és alapos ismereteik minden várakozást fölmúlt. Nagyon szép volt a gyermekek szabadkézi rajz és kézimunka kiállítása, ahol a rajzokon és kézimunkákon kívül igen hasznos háziiparicikkek, kosarak, kefék, hárskalapok, különféle papírajtatók is voltak kiállítva, melyeknek készítését szintén tanulták. Hisszük, hogy ezen szép sikerrel elért eredmény csak növeli a szülők bizalmát az iskola iránt.

— **Nyári mulatság.** Mult hó 29-ikén a helybeli szász társadalom a „Grigori“ erdő-

ben egy minden tekintetben fényesen sikerült tánccal egybekötött nyári mulatságot rendezett. A kivonulás katonazenével reggel 9 órakor történt, amelyen a helybeli ev. szász iskola növendékei testületileg vettek részt. Az erdőben reggel Isten-tisztelet volt, amelyet Schuster Gyula ev. II-od lelkész végzett. Az Isten-tiszteleten a katonazenekar Heller százados-karnagy ügyes dirigálása alatt precízül játszott. Később kezdetét vette a délebed, majdan a tánc, amelyet 4 óra tájban az eső egy kissé megzavart, de azért este 9-ig tartott. Ezután bevonultak a „Transsylvania“ szálló kerti helyiségébe, ahol a vidám mulatozás és a tánc csak a reggeli órákban ért véget.

— **Női kézimunka tanítás a Kún-kollegiumban.** A Kún-kollegium előjárósága minap tartott gyűlésében elhatározta, hogy a jövő iskolai évben az iskola valamennyi tagozatában (elemi, gimnázium, felsőkereskedelmi) a leánynövendékek számára női kézimunkát bevezeti. A szülők valószínűleg örömmel fogják tudomásul venni a kollegium vezetőségének ezt az elhatározását, amely az oktatás és nevelés színvonalának emeléséhez nagyban hozzájárul.

— **Kiadóhivatali üzenet.** Dr. R. M. Algyógy. Mult évi hátr. elkönyveltetett 8 L, ez évi előfizetésre 12 L, s így előfizetése 1921. december hó 31-én jár le.

Értesítés!

Van szerencsém a város közönségének szíves tudomására hozni, hogy f. év július hó 1-én a helybeli „Transsylvania“ szállodát és éttermet átvettem.

Szíves pártfogásukat kéri
Gottwald Gusztáv, vendéglős.

Beehre mich dem geehrten P. T. Publikum bekannt zu geben, dass ich mit 1. Juli l. J. das Hotel „Transsylvania“ am hiesigen Platze übernommen habe.

Um gef. Zuspruch bittend zeichnet hochachtungsvoll

Gustav Gottwald.

Eladó ház. Szászvároson a Viz-utcában levő, néhai Deák Gerő örökösei tulajdonát képező ház szabad kézből eladó. Felvilágosítást ad: özv. Bartha Lajosné, Közép-utca. 2 1—3

A „Szászvárosi Könyvnyomda Részvénytársaság“ könyv- és papírkereskedésébe egy tanuló, ki magyarul, németül és románul beszél, azonnal felvétetik.

Bencze Bogdán

mérnöki és építészeti irodája, Szászváros
(Régi-posta-u. 3.)

Vállal

a kataszteri földmérés, magas- és középépítészet, valamint ut-, iparvasut, hid- és vízepítészet körébe eső felvételezést, térképezést, felosztást, kitűzést, tervezést, szakvéleményezést, költségvetés és engedélyezési kérvények elkészítését.

Társulva a hívaló szakértelemről jól ismert

Antoni Rudolf

szászvárosi építőmesterrel, elvállal mindennemű építkezéseket, javításokat és átalakításokat kivétel nélkül.

Levélbeli megkeresésekre azonnal válasz adatik.

4 1—4

Eladó ház.

Szászvároson, a Sétatér-utcában modern **6 szobás villa nagy telekkel** szabad kézből eladó. — Értekezhetni dr. Szöllösy János ügyvéddel. 220 2—2

Eladó egy elegáns, békében készült s keveset használt féderes kétfogatu kocsit. Bővebbet ifj. Heius József bőrüzletében. 1 1—2

Nyomdász-tanonc

azonnali belépésre felvétetik lapunk kiadóhivatalában !:

VÁCZY JÁNOS

asztalos-mester, Szászvároson

Értesítés!

Műhelyemben elvállalok szakmámba vágó mindenféle munkákat, u. m.: butorok, épületrészek készítését, javítását, festését stb. Koporsók és temetkezési cikkek állandóan raktáron. Ugy helybeli, mint vidéki megrendelések olcsón és pontosan eszközöltetnek.

Tisztelettel: **VÁCZY JÁNOS**
asztalos, Szászváros, Varga-utca.

214 5—10

„KORONA“ SZÁLLODA Szászváros.

Szobák, ebédek, vacsorák, **6- és új fajborok.** Naponként friss csapolásu **jégbe hűtött sör!** Minden este **cigányzene!** Minden vonathoz omnibusz

5 1—

SPEIL EDE, a Korona vendéglőse.

Naponként friss töltésű üveges SÖR (maláta is)

199 kapható 7—10

Bugán János

fűszer-vegyes kereskedőnél
Orastie, Str. Mihaiu Viteazul (Országút)

Szakmába vágó mindenféle cikk állandóan raktáron!

TECHNICA

Ált. Műszaki Vállalat

Cluj, Strada Bucovina 33. (volt Kliss-utca). Telefonszám 1—83.

Elvállalja ipartelepok tervezését és felszerelését, faluk, bányák és gazdaságok villanyvilágítással való felszerelését, viz- és gázszelést, robbanó motorok és gazdasági gépek szakszerű javítását, villanymotorok és dinamók újjonnan való tekerceselését, valamint bármilyen mechanikai munkát. Villanymotorok és dinamók bármily feszültségre, komplett mozibereendezések, gáz-, viz- és villanyfelszerelési anyagok, klingerit és gummitömítő-lemezek, gummitömítők és bármily műszaki anyagok állandóan raktáron. — Terveket és költségvetéseket díjtalanul készít. 5—5